

POSTANOWIENIE

12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 12 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.O.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej [...]

o wydanie,

na skutek skargi kasacyjnej J.O.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 16 października 2023 r., I ACz 467/23,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 października 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie z powództwa J.O. przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuraturze Rejonowej [...] o wydanie, na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z 19 maja 2023 r., I C 2209/22, zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że odrzucił pozew. Postanowienie to zostało następnie uzupełnione postanowieniem z 13 listopada 2023 r. w ten sposób, że Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowił nie obciążać powoda kosztami zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem Okręgowym w Krakowie oraz postanowił nie obciążać powoda kosztami zastępstwa procesowego za postępowanie zażaleniowe.

Powód wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 16 października 2023 r., zaskarżając to postanowienie w całości oraz wnosząc o jego uchylenie, zniesienie postępowania w zakresie objętym nieważnością i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że w sprawie mają występować wszystkie przyczyny kasacyjne wskazane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez powoda podlegała odrzuceniu z dwóch niezależnych przyczyn.

W pierwszej kolejności należy wskazać na wadliwie sformułowany wniosek skargi.

Poza spełnianiem ogólnych wymagań dla pisma procesowego, skarga kasacyjna powinna również zawierać prawidłowo sformułowane elementy konstrukcyjne określone w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. Jednym z tych elementów jest wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Braki w zakresie elementów konstrukcyjnych skargi, a więc również w zakresie jej wniosków, skutkują odrzuceniem skargi *a limine* bez uprzedniego wezwania o usunięcie dostrzeżonych braków (postanowienie SN z 24 października 2022 r., I CSK 3656/22). Wniosek taki wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 k.p.c. *in medio* oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi z przywołanych przepisów dopuszcza sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak elementów konstrukcyjnych określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. (postanowienie SN z 24 czerwca 2022 r., I CSK 2657/22).

Skarżący nie wskazał, w jakim zakresie zaskarżone postanowienie miałoby zostać uchylone. Tymczasem w świetle art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. konieczne jest oznaczenie w skardze zakresu, w jakim zaskarżone orzeczenie ma zostać uchylone wprost albo co najmniej przez jednoznaczne odesłanie do prawidłowo określonego zakresu zaskarżenia. Sąd Najwyższy nie ma możliwości ustalania za

stronę skarżącą tego, czy żądanie w skardze uchylenia zaskarżonego orzeczenia miałyby oznaczać orzeczenie jako całość, czy orzeczenie w zaskarżonej (lub jeszcze innej) części (zob. np. postanowienie SN z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22). Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowią przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi kasacyjnej, co oznacza, że strona powinna w obu tych kwestiach odrębnie sformułować własne stanowisko (zob. np. postanowienia SN: z 20 kwietnia 2022 r., I CSK 2268/22; z 18 maja 2023 r., II CSKP 1087/22).

Sąd Najwyższy nie ma ponadto kompetencji do tego, aby w sytuacji, w której strona nie wskaże w skardze kasacyjnej zakresu, w jakim zaskarżone orzeczenie miałyby zostać uchylone, samodzielnie przyjmować, że domaga się uchylenia orzeczenia w zakresie wynikającym ze wskazanego w skardze kasacyjnej zakresu zaskarżenia. W świetle regulacji k.p.c. to obowiązkiem skarżącego jest dokładne określenie zakresu oczekiwanego uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Po drugie, dobór argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania czyni wniesioną przez powoda skargę niedopuszczalną, w szczególności w świetle art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 622). Zgodnie z pierwszym z tych przepisów, w ramach działalności Sądu Najwyższego lub jego organów niedopuszczalne jest kwestionowanie umocowania sądów i trybunałów, konstytucyjnych organów państwowych oraz organów kontroli i ochrony prawa. W myśl natomiast art. 29 § 3 ustawy o Sądzie Najwyższym niedopuszczalne jest ustalanie lub ocena przez Sąd Najwyższy lub inny organ władzy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

Tymczasem powód w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje, że zaskarżone postanowienie zostało wydane przez osobę niebędącą sędzią. Ewentualne przyjęcie skargi do rozpoznania oznaczałoby zatem, że Sąd Najwyższy miałby dokonywać niedopuszczalnej w obowiązującym stanie prawnym (w tym świetle dorobku orzeczniczego Trybunału Konstytucyjnego) oceny

skuteczności powołania danej osoby na urząd sędziego, co byłoby naruszeniem art. 29 § 2 i 3 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Polski porządek prawny nie przewiduje żadnej procedury weryfikacyjnej (walidacyjnej, reconfirmacyjnej, „wetingowej” etc.) obejmującej na jakimkolwiek etapie po powołaniu sędziego ponowną ocenę tego, czy sędzia został powołany do pełnienia urzędu w procedurze obarczonej rzeczywistymi bądź rzekomymi wadami, a nawet czy spełniał kryteria konieczne do jego powołania. Procedurę nominacyjną z mocy art. 179 Konstytucji RP zamyka powołanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a jakiegokolwiek ewentualne następce „weryfikacje” wymagałyby nie odpowiedniej regulacji ustawowej, lecz przepisów rangi konstytucyjnej. Takie unormowania obecnie – *de constitutione lata (de lege fundamentale lata)* – nie istnieją. Powyższy wniosek wynika z tego, że jakakolwiek „weryfikacja” odnosząca się do skutków aktów koniecznych do powołania sędziego – zarówno uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jak i aktu powołania przez Prezydenta RP – w istocie ingeruje w sferę normowaną w tym zakresie wprost w samej ustawie zasadniczej. W sprzeczności z taką procedurą, o ile miałyby zostać wprowadzona w przepisach rangi podkonstytucyjnej – stoją fundamentalne wartości i zasady rangi konstytucyjnej, tj. państwa prawnego (ochrona praw nabytych, pewność obrotu prawnego), prawo do niezależnego sądu i służebne wobec niego – dobro wymiaru sprawiedliwości oraz nieusuwalność sędziów.

Z przytoczonych względów należało odrzucić skargę kasacyjną (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]

